

ДО

НАУЧНОТО ЖУРИ НА ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИ СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

"СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

СТ А Н О В И Щ Е

От проф. - д-р Любен Караниколов - гост преподавател при ЮФ на УНСС,

Относно : Дисертационен труд на тема "Правото на информация" - автор г-жа Десислава Данчева Спасова за присъждане на образователната и научна степен ДОКТОР.

Област на висше образование : 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6. Право

Научна специалност: Конституционно право

Възложеният ми за становище труд по посочената тема е в обем от 241 стр. и съдържа увод, три глави, заключение, както и списък на използваната научна литература на български, руски, английски и други езици.

Избраната от докторанта тема има важно, както теоретическо така и практическо значение. Тя е в областта на конституционното право, но за нуждите на изследването авторът умело привлича знания и от други области на правната наука, като теория на правото, административно право и процес, финансовото право и други. Несъмнено обаче центърът на изследването е поставен в областта на конституционното право.

Държа да отбележа, че досега избраната тема е била обект на разглеждане в журналистиката, социологията, но като чели бе "загърбена" от правната наука, а темата несъмнено преставлява едно значително "свободно" пространство. От тази гледна точка трудът несъмнено се явява една научна новост и доказателство за изследователската дързост на авторката. Трудът е сериозен опит на изследване свободата на словото и в частност на тъй наречените "комуникационни права" в тяхната съвкупност.

На основата на конституционната уредба на тези права, уредени в чл. 39 - 41 от Конституцията на Р. България и Тълкувателно решение № 7 от 1996г. на Конституционния съд, те се тълкуват задълбочено, като "комуникационна триада" или "комуникационни права" в чийто рамки се разглеждат :

- свободата на изразяване на мнение;
- свободата на печата и другите средства за масова информация;
- свободата на търсене, получаване и разпространяване на информация.

Докторантката убедително аргументира тезата, че свободата на изразяване е признато за фундаментално право в едно демократично общество. То е удвърдено в международноправните инструменти по правата на човека, заложи в няколко правни актове.

Към приносите на дисертантката не мога да не посоча:

- задълбочения анализ на съществуващата медийна среда както у нас, така и в редица европейски държави.

- развитието на идеята за комуникационните канали в обществото и схващането, че индивида съществува като биосоциална единица и може да се твърди, че "информацията циркулира, обменя се и се регулира в рамките на пет основни комуникационни канали и сфери. Те се разширяват от интимната сфера на индивида в посока на все по-широкото общуване и комуникация".

Друг принос е защитената теза за съществуването на нова функция на правото да се търси, получава и разпространява информация, тоест функцията по осигуряване на двустранно достъпна информационна среда, която е важна за правните субекти, с оглед на адекватното им поведение.

С приносен характер е аргументираната теза, че "традиционните способности" за разпространяване на информация - устно, писмено или чрез звук и/или изображение също следва да бъдат обогатени, чрез възможността на гражданите да разпространяват мнението си по електронен път и в Интернет.

Приносен характер имат и предложенията на авторката "де леге ференда" във връзка с използването на скрити камери и източници на звук. Авторката защитава тезата, че е редно "де леге ференда" законодателят изрично да дефинира, че журналистите имат право да използват скрита камера и микрофон в точно определени случаи и хипотези за постигане на конкретни цели.

Към дисертационния труд бих отправил и някои бележки. Считаю, че трудът би спечелил, ако правото на информация би било разглеждано и от аспекта на класифицираната информация, схваната като "държавна или служебна тайна, както и чуждестранна класифицирана информация". Още повече, че има специален Закон за защита на класифицираната информация /ДВ. бр.45 от 30.04.2002 с последващи изменения и допълнения/. Ако проблемът би били погледнати и от аспекта на рестрикциите на този закон, мисля, че самото право на информация, като основен предмет на дисертацията би се обогатила.

Мисля, че биха могли да бъдат разгледани и някои АП и НП аспекти на правото на информация.

Заклучение

Направената бележка не е от естество да намали общата ми положителна оценка за труда. Тя по - скоро е продиктувана от желанието ми да бъде полезен на авторката при по - нататъчната и работа.

Качествата на дисертацията са безпорни. Въз основа на посочените накратко приноси на труда приемам, че докторантката г-жа Десислава Данчева Спасова има качества на сериозен изследовател в областта на конституционното право и отговаря на изискванията по ЗИАС за присъждане на образователната и научна степен "ДОКТОР" Област на висше образование : 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.6. Право, Научна специалност: Конституционно право и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "ДОКТОР".

член на научното жури проф. Л. Караниколов 04.03.2016г.